ג (יד) [ה]אֵין מוֹצִיאִין (ה) מַשָּׂא עַל הַבְּהֵמָה בְּיוֹם טוֹב: ד (טו) [ו]מַקָּצָה, אַף עַל פִּי שֶׁמֻּתָּר בְּשַׁבָּת, הָחְמִירוּ בּוֹ בְּיוֹם טוֹב וַאֲסָרוּהוּ. הגה: (טז) וְיֵשׁ מַתִּירִין מֻקְצֶה אֲפִלּוּ בְּיוֹם טוֹב (טור בשם פוסקים), אֲבָל (ו) נוֹלָד אָסוּר (יז) לְדִבְרֵיהֶם אֲפִלּוּ בְּשַׁבָּת. (יח) וְכָל מֻקְצֶה (יט) שֶׁאֵינוֹ בַּעֲלֵי חַיִּים, (כ) כְּגוֹן (ו) אוֹצָר שֶׁל פֵּרוֹת וְעֵצִים, (כא) * סַגִּי כְּשֶׁיֹּאמַר מִכָּאן אֲנִי (מ) נוֹטֵל, (כב) *וְאֵין צָרִיךְ (ט) שֶׁיִּרְשֶׁם (רבנו ירוחם נתיב ד' חלק ד).

ה רַמְבַּ"ם בְּפֶרֶק ה' (ה"ב) וּסְמ"ג (לאוין ע"ה). ו מֻסְכָּנַת הַגְּמָרָא אֲלִיבָּא דְּרַב נַחְמָן בְּרֵישׁ בֵּיצָה (כ.) דְּבֵית הִלֵּל סְבִירִי לְהוּ בְּיוֹם טוֹב כְּרַבִּי יְהוּדָה וְכֵן פָּרְשׁוּ הָרִי"ף (כב.) וְרַמְבַּ"ם בְּפֶרֶק א' (ה"י) וְכָךְ הִסְכִּימוּ הָאַחֲרוֹנִים.

בֵּאוּר הַיטֵב

טְחִינָה אַחַר טְחִינָה אַף יְהֵא שָׁלא יִבְרֹר פֵּרוּרִים גְּדוֹלִים מֵהַקְּטַנִּים דְּבוֹרֵר אָסוּר גַּם בְּיוֹם טוֹב, וְעַיֵּן סִימָן תק"י: ג (ה) מַשָּׂא. אֵין לְפָרֵשׁ מְשׂוּם שֶׁבִּיתַת בְּהֶמְתּוֹ שֶׁהֲרֵי אָדָם עַצְמוֹ מֻתָּר לְהוֹצִיא בְּיוֹם טוֹב, אֶלָּא הַטַּעַם שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה כְּדֶרֶךְ שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בְּחֹל. וְעַיֵּן סִימָן רמ"ו סָעִיף ג' אִם יֵשׁ לָאֵל שֶׁבִּיתַת הַבְּהֵמָה בְּיוֹם טוֹב אוֹ לֹא וְעַיֵּן בְּפִרְי חָדָשׁ (סימן זה) וּמָגֵן אַבְרָהָם וּבִשְׁיָרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה שָׁם (מג"א ס"ק יב, שכנה"ג הגה"ט סק"א).

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

הַנ"ל אָסוּר מִן הַתּוֹרָה אֲפִלּוּ בְּאֹכֶל נֶפֶשׁ, וְלֹא הִתִּירָה הַתּוֹרָה בְּאֹכֶל נֶפֶשׁ אֶלָּא מַה שֶּׁהוּא דֶּרֶךְ לַעֲשׂוֹת לְיוֹם זֶה כְּגוֹן מִלְּישָׁה וַאֲפִיָּה וְאֵילֶךְ וּכְהַאי גַּוְנָא מְלָאכוֹת שֶׁהֵם לְצָרֶךְ אֲכִילָה בְּיוֹם טוֹב. וּפָרָטֵי דִּינִים אֵלּוּ יִתְבָּאֲרוּ בַּסִּימָנִים הַבָּאִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד בִּמְקוֹמוֹ: ג (יד) אֵין מוֹצִיאִין מַשָּׂא וְכוּ'. לְפִי דַּעַת הַגְּרַ"ה לְעֵיל סִימָן רמ"ו סָעִיף ג' דְּאֵין אָדָם מְצֻוֶּה עַל שְׁבִיתַת בְּהֶמְתּוֹ צָרִיךְ לוֹמַר דְּהָכָא אֵינוֹ אֶלָּא אִסּוּרָא דְּרַבָּנָן בְּעָלְמָא (יט) שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה כְּדַרְכּוֹ שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בְּחֹל עִם בְּהֶמְתּוֹ וַאֲפִלּוּ לְצָרֶךְ יוֹם טוֹב, וַאֲפִלּוּ בִּרְשׁוּת (כ) אֶחָד מִמָּקוֹם לְמָקוֹם נַמִּי אָסוּר, וּלְפִי זֶה לְשׁוֹן אֵין מוֹצִיאִין לָאו דַּוְקָא. א] וּלְעֵיל בְּסִימָן רמ"ו (ס"ק יט) הֵבֵאנוּ דַּעַת הַחוֹלְקִים דְּאָדָם מְצֻוֶּה עַל שְׁבִיתַת בְּהֶמְתּוֹ (כא) בְּיוֹם טוֹב כְּמוֹ בְּשַׁבָּת וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁהוּא מְחַמֵּר אַחַר בְּהֶמְתּוֹ, וּלְדַעָה זוֹ אָתֵי שַׁפִּיר כְּפִשׁוּטוֹ (כב) וְאִסּוּרָא דְּאוֹרַיְיתָא קָאָמַר הַמְחַבֵּר. וְדַע אִם נֶאֱמַר דְּיֵשׁ שְׁבִיתַת בְּהֵמָה בְּיוֹם טוֹב שַׁיָּךְ בָּזֶה כָּל הַדִּינִים הַנֶּאֱמָרִים בְּעִנְיַן זֶה לְעֵיל בְּהִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן ש"ה:

ד (טו) מַקָּצָה אַף עַל פִּי שֶׁהוּא מֻתָּר וְכוּ'. פֵּרוּשׁ, דִּלְעֵיל בְּסִימָן ש"י מִתְבָּאֵר דְּיֵשׁ כַּמָּה מִינֵי מֻקְצֶה הַמֻּתָּרִין בְּשַׁבָּת, כְּמוֹ מֻקְצֶה מֵחֲמַת שֶׁעוֹמֵד לִסְחוֹרָה, אוֹ בְּשֶׁהִכְנִיסוֹ לְאוֹצָר וְאֵין דַּעְתּוֹ לְהִסְתַּפֵּק מִמֶּנּוּ עַד אַחַר זְמַן, אוֹ מֻקְצֶה מֵחֲמַת מְאוּס, וְעוֹד כַּמָּה גַּוָנֵי, אַף כָּל זֶה הַקַּלּוּ דְּוַקָא בְּשַׁבָּת דַּחֲמִיר לְאִינְשֵׁי וְלֹא חָיְישִׁינַן אִם נָקַל לוֹ לְטַלְטֵל דְּבַר מֻקְצֶה יָבֹא לְהָקֵל בְּשָׁאַר אִסּוּרֵי שַׁבָּת, אֲבָל בְּיוֹם טוֹב דְּקַלֵּי לֵיהּ שֶׁהָרֵי הַרְבֵּה מְלָאכוֹת מֻתָּרִים לוֹ לְצָרְכּוֹ אֹכֶל נֶפֶשׁ, וְאִם נָקַל לוֹ בְּמֻקְצֶה יָבֹא לְהָקֵל גַּם בְּשָׁאַר אִסּוּרֵי יוֹם טוֹב, וּלְפִיכָךְ אָסְרוּ לוֹ חֲכָמִים (כג) לְטַלְטֵל וּלְאָכְלוֹ. וּלְפִי סְבָרָא זוֹ (כד) בְּהֵמָה הָעוֹמֶדֶת לַחֲלֹבָהּ וְתַרְנְגֹלֶת לְבֵיצָתָהּ וְשׁוֹר שֶׁל חֲרִישָׁה אָסוּר לִשְׁחָטָן בְּיוֹם טוֹב, עַד שֶׁיָּכִין אוֹתָם לְכָךְ מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב, וְכֵן כָּל כְּהַאי גַּוְנָא צָרִיךְ הֲכָנָה מִבְּעוֹד יוֹם, וְדָבָר שֶׁהוּא מֻקְצֶה מֵחֲמַת נוֹלָד פְּשִׁיטָא דְּאָסוּר לְדַעַת הַמְחַבֵּר בְּיוֹם טוֹב: (טז) וְיֵשׁ מַתִּירִין וְכוּ'. ב] דִּלְא חָמִיר מִשַּׁבָּת. וְכָתַב מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו) דְּכֵן הוּא גַּם כֵּן דַּעַת הָרַשַּׁ"ל (ים של שלמה פ"ד סי' ג ופ"ה סי' יז), וְכֵן פָּסַק גַּם הַפְּרִי חָדָשׁ: (יז) לְדִבְרֵיהֶם וְכוּ'. וְאַף דְּיֵשׁ פּוֹסְקִים שֶׁמַּתִּירִין אַף בְּמֻקְצֶה דְּנוֹלָד, (כה) הָרַמַ"א לֹא רָצָה לְתְפֹּס כְּדַעְתָּם בָּזֶה אֶלָּא כְּאוֹתָן פּוֹסְקִים (כו) דְּמַחְמִירִין עַל כָּל פָּנִים בְּמֻקְצֶה דְּנוֹלָד. וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּאַף שֶׁבְּשַׁבָּת נָקְטִינַן לְעִקָּר לְהַתִּיר אֲפִלּוּ בְּמֻקְצֶה דְּנוֹלָד, דְּלֹא כְּבַעֲלֵי סְבָרָא זוֹ, (כז) מִכָּל מָקוֹם בְּיוֹם טוֹב אֵין לְהַתִּיר עַל כָּל פָּנִים בְּמֻקְצֶה דְּנוֹלָד. וּלְפִי זֶה אֵין לְטַלְטֵל עֲצָמוֹת שֶׁנִּתְפָּרְקוּ מִן הַבְּשָׂר בְּיוֹם טוֹב אַף עַל פִּי שֶׁהֵן רְאוּיִין לִכְלָבִים, מִפְּנֵי שֶׁאָתְמוֹל כְּשֶׁהָיוּ מְחֻבָּרִין לַבָּשָׂר הָיוּ רְאוּיִין גַּם לְאָדָם וְהֲוֵי נוֹלָד: (יח) וְכָל מֻקְצֶה וְכוּ'. קַאי (כח) לַסְּבָרָא הָרִאשׁוֹנָה דְּמֻקְצֶה אָסוּר, דְּלְהַמַּתִּירִין מֻקְצֶה אֵין צָרִיךְ אֲמִירָה אֶלָּא בִּגְרוֹגָרוֹת וְצִמּוּקִים, מִשּׁוּם דְּמִסְתָּמָא דְּחִינְהוּ בַּיָּדַיִם כְּשֶׁהֲעֶלְן לַגָּג לְיַבְּשָׁן, וַאֲפִלּוּ בְּשַׁבָּת אָסוּר, וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן ש"י סָעִיף ב': (יט) שֶׁאֵינוֹ בַּעֲלֵי חַיִּים. דִּבְבַעֲלֵי חַיִּים (כט) לֹא מַהֲנֵי בְּשֶׁיֹּאמַר מִכָּאן אֲנִי נוֹטֵל אֶלָּא צָרִיךְ לְפָרֵט זֶה וָזֶה אֲנִי נוֹטֵל, וְכַמְבֹאָר לְקַמָּן סִימָן תצ"ז סָעִיף י': (כ) כְּגוֹן אוֹצָר וְכוּ'. רְצוֹנוֹ לוֹמַר דַּעְתּוֹ הָיָה מִתְּחִלָּה רַק לְהִסְתַּפֵּק מִמֶּנּוּ לְאַחַר זְמַן, (ל) וְהוּא הַדִּין בְּפֵרוֹת הָעוֹמְדִים לִסְחוֹרָה אוֹ בְּמֻקְצֶה שֶׁל גְּרוֹגָרוֹת וְצִמּוּקִים (לא) שֶׁלֹּא נִתְיַבְּשׁוּ לְגַמְרֵי: (כא) סַגִּי כְּשֶׁיֹּאמַר וְכוּ'. דְּאוֹתָן שֶׁיִּקַּח לְמָחָר הָרֵי הֵם (לב) כְּמוֹ שֶׁהֻבְרַר לְמַפְרֵעַ דְּלָהֶם כְּנִן בַּהֲכָנָתוֹ, דִּכְמִלְתָא דְּרַבָּנָן קַיְימָא לַן דְּיֵשׁ בְּרֵרָה: (כב) וְאֵין צָרִיךְ שֶׁיִּרְשֶׁם וְכוּ'. וְדַע דְּיֵשׁ (לג) כַּמָּה פּוֹסְקִים דְּפִלִיגִי עַל זֶה, וְדַעְתָּם דְּלֹא סַגִּי בְּשֶׁיֹּאמַר מִכָּאן וְכוּ' אֶלָּא צָרִיךְ

וְעַיֵּן יַד אַהֲרֹן כָּאן (הגב"י): ד (ו) נוֹלָד. וְאִם כֵּן אֵין לְטַלְטֵל עֲצָמוֹת שֶׁנִּתְפָּרְקוּ בְּיוֹם טוֹב: (ו) אוֹצָר. וְהוּא הַדִּין פֵּרוֹת הָעוֹמְדִים לִסְחוֹרָה: (מ) נוֹטֵל. וּלְהַמַּתִּירִין מֻקְצֶה אֵין צָרִיךְ אֲמִירָה אֶלָּא בִּגְרוֹגָרוֹת וְצִמּוּקִים כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן ש"י סָעִיף ה'. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ט): (ט) שֶׁיִּרְשֶׁם. עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק"י) שֶׁהֶעֱלָה דִּבְפֹרוֹת דַּחֲזִי וְלֹא חָזוּ לְכַלֵּי עָלְמָא צָרִיךְ שֶׁיִּרְשֶׁם וְיֹאמַר מִכָּאן וְעַד כָּאן אֲנִי נוֹטֵל לְמָחָר, דְּאִיכָּא לְמֵחַשׁ

בֵּאוּר הַלָּכָה

ד * סַגִּי כְּשֶׁיֹּאמַר מִכָּאן וְכוּ'. כָּתַב הַחַיֵּי אָדָם (כלל קא ס"ב) **נִרְאֶה דְּחַנְוָנִים שֶׁדַּרְכָּם לִמְכֹּר תָּמִיד הֲרֵי הוּא כְּאִלּוּ אָמַר:**

* וְאֵין צָרִיךְ שֶׁיִּרְשֶׁם. עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק"י) שֶׁכָּתַב דְּבַחֲזִי וְלֹא חֲזִי לְכַלֵּי עָלְמָא צָרִיךְ שֶׁיִּרְשֶׁם וְכוּ' (ס"ק ל"ו) שֶׁכָּתַבְנוּ דְּמִתּוֹסְפוֹת וְהַמְּאִירִי לֹא מַשְׁמַע הָכִי, גַּם מִפְּתִימַת דִּבְרֵי הַמְחַבֵּר לְעֵיל בְּסִימָן ש"י סָעִיף ה' מַשְׁמַע דְּאַף בְּפֵרוֹת דַּחֲזִי וְלֹא חֲזִי מְהַנֵּי סְתָם הַזְמָנָה וְדִלְא הַזְכִּיר שָׁם עִנְיַן רְשׁוּם כְּלָל]. וּמִדִּבְרֵי הַגְּמָרָא בֵּיצָה כ"ו עַמּוּד ב' דְּהִזְכִּיר שָׁם דְּמַהֲנֵי הַזְמָנָה אֵין רְאָיָה כָּל כָּךְ, דְּאִפְשָׁר שֶׁקַּיָּל וְטָרֵי שָׁם אִי מְהַנֵּי הַזְמָנָה, אֲבָל אִפְּן הַזְמָנָה תָּלוּי בְּפִלּוּגְתָּא דְּרַבִּי אֶלְיעֶזֶר וַחֲכָמִים (לד.), אֲבָל הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ הָיָה לוֹ לְפָרֵשׁ, וְכֵן הֶעֱרָה בָּזֶה בְּסֵפֶר בֵּית מֵאִיר, וּמִשְׁמַע דְּדַעַת הַמְחַבֵּר גַּם כֵּן לְהוֹרוֹת כְּרַבִּי אֶלְיעֶזֶר, וְהַטַּעַם עַל כְּרָחֵךְ דִּסְבִירָא לֵיהּ כְּרֵישׁ (שם ס"ב ד"ה ואומר) וְהָרַ"ן (ט. ד"ה מתני' ועוד) דִּפְלוּגְתַּיְיהוּ בִּבְרֵירָה, וְכֵיוָן דְּאֵנוּ קַיְימָא לַן דְּיֵשׁ בְּרֵירָה בִּדְרַבָּנָן מִפְּאִלָּה הֲלָכָה כְּרַבִּי אֶלְיעֶזֶר. אֲמָנָם מָצָאתִי בְּחִדּוּשֵׁי הָרַאָ"ה (שם) שֶׁנָּתַן טַעַם אַחֵר לִפְלוּגְתַּיְיהוּ, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ שָׁם פְּלוּגְתָּא דְּרַבִּי אֶלְיעֶזֶר וְרַבָּנָן אִי בְּעֵינַן מַעֲשֶׂה אוֹ לֹא, וְרַבָּנָן דִּבְעוּ מַעֲשֶׂה בֵּיצִד, אֶפְלוּ לְבֵית הִלֵּל דְּשָׁרוּ לְעֵיל בָּזֶה זֶה אֲנִי נוֹטֵל,

---

לְיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] בשו"ע הרב (שם ס"ט) כתב שלענין הלכה יש להחמיר בשל תורה כדברי האומרים חייב אדם בשביתת בהמתו ביו"ט כשבת [כך הכריע גם במשנ"ב שם]. אולם כאן (ס"א) כתב שאין הטעם שאין מוציאין משא על גבי הבהמה משום שביתת בהמתו שמוציאה המשא מרשות לרשות, שהרי אף האדם מותר להוציא ביו"ט מרשות לרשות, אלא חכמים אסרו להוציא משא על בהמה משום זלזול יו"ט, שלא יעשה בו כדרך שהוא עושה בחול, ועוד שאין משתמשין בבעלי חיים. **ב]** ובשו"ע הרב (ס"ג) כתב דבמוקצה נוהגין להקל במדינות אלו אף ביו"ט, וכן כתב לקמן (סי' תקי"ח סט"ו), והמחמיר ביו"ט תבוא עליו ברכה.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

חלק ג׳). (כג) * וּמֻתָּר (י) לְהָכִין מִיּוֹם טוֹב רִאשׁוֹן לְשֵׁנִי בִּשְׁנֵי יָמִים טוֹבִים שֶׁל גָּלֻיּוֹת (כל בו (סי׳ נמ)). וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן ש״י כָּל דִּינֵי מַקָּצָה:

א פְּסָחִים נ״ב (ע״א) בְּעַבְדָּא דְּרַב נָתָן בַּר אַסְיָא.

תצו דִּינֵי יוֹם טוֹב שֵׁנִי שֶׁל גָּלֻיּוֹת. וּבוֹ ג׳ סְעִיפִים:

א א[בְּגָלֻיּוֹת שֶׁעוֹשִׂין שְׁנֵי יָמִים טוֹבִים מִסָּפֵק, כָּל מַה שֶּׁאָסוּר בָּרִאשׁוֹן אָסוּר בַּשֵּׁנִי. [*] (א) וְהָיוּ מְנַדִּין (ב) לְמִי

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

א [בשו״ע] וְהָיוּ מְנַדִּין כו׳. וְעַיֵּן בִּתְשׁוּבַת מַהַר״י הַלֵּוִי סִימָן י״א בְּנִדּוֹן חָכָם שֶׁהִתִּיר לְהַפְלִיג בִּסְפִינָה בְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי שֶׁל גָּלֻיּוֹת אִם הָיוּ מְנַדִּין אוֹתוֹ כְּדִין הַמְזַלְזֵל:

בֵּאוּר הַלָּכָה

הָתָם בְּיוֹנִים דִּגּוּפִין מְחַלְּקִין, אֲבָל הָכָא בִּפְרוֹת מְעֹרָבִין בְּעֵינָן רְשִׁימָה וְכוּ׳ עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ, וּמְמֵילָא צָרִיךְ לִהְיוֹת הֲלָכָה כַּחֲכָמִים. וְכֵן בַּמְּאִירֵי הָאֲרִיךְ בָּזֶה בִּדְרָךְ כ״ו עַמּוּד ב׳ (חי׳ ד״ה היה) וּבְדֶרֶךְ ל״ד (ע״ב ד״ה מכאן) וְדַעְתּוֹ נוֹטָה לִפְסֹק כַּחֲכָמִים, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ שָׁם, וַחֲכָמִים אוֹמְרִים עַד שֶׁיִּרְשֹׁם רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁיַּעֲשֶׂה בָּהֶם סִימָן וְיֹאמַר מִכָּאן וְעַד כָּאן אֲנִי נוֹטֵל דִּסְבִירָא לְהוּ אֵין בְּרִירָה, וְאַף עַל גַּב דְּקַיְּמָא לָן בָּעָלְמָא דִּבְרַבָּנָן יֵשׁ בְּרִירָה, הָכָא שֶׁאֲנִי דְּהוֹאִיל וְלֹא חָזוּ לְגַמְרֵי דִּלְמָא אָתֵי לְאַמְלוֹכֵי וְלֹא גָּמַר בְּדַעְתּוֹ לְטֹל מֵהֶם, וּבְכִי הַאי גַּוְנָא אָפְלוּ בְּדִרַבָּנָן אֵין בְּרִירָה. וּבְזוֹ וָזוֹ אֲנִי נוֹטֵל נְמִי בְּלֹא רְשׁוּם לֹא מְהֵנֵּי, דְּדַוְקָא אִתְּמַר הָכִי גְּבֵי יוֹנִים דִּבְתָרֵי אוֹ תְּלָתָא סַגִּי לֵיהּ וְיֵשׁ לוֹ בָּהֶם טְכִיעַת עֵינָא, אֲבָל פֵּרוֹת בְּלֹא רְשׁוּם לֹא יִזְכֹּר עַד אֵיזֶה מָקוֹם הֵכִין [וְכֵעֵין זֶה פֵּרֵשׁ הָרַא״ה לְעֵיל]. וּמִיהוּ אִם בְּטוּחַ הוּא בְּזִכָּרוֹנוֹ אַף רַשַּׁאי הוּא בְּכָךְ וְהָנֵי לֵיהּ כִּרְשׁוּם, וְלֹא אָתֵי לְאַפּוּקֵי אֶלָּא בְּמָקוֹם אֲנִי נוֹטֵל וְלֹא בֵּרֵר אֵיזֶה מֵהֶם וְכוּ׳, וּמִפְּנֵי זֶה אֲנִי אוֹמֵר דְּהִלְכְתָא כְּרַבָּנָן, וְכִדְאָמְרִינַן יְחִיד וְרַבִּים הֲלָכָה כְּרַבִּים. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וּמִפְּנֵי זֶה סָתַמְנוּ בְּפֵירֵי דַּחֲזֵי וְלֹא חָזֵי לְהַחְמִיר כְּסָבְרָא אַחֲרוֹנָה וְכֵן דַּעַת מָגֵן אַבְרָהָם (סק״י) וּפֵירֵי חָדָשׁ, אֲכָל בִּפְרוֹת הָעוֹמְדִים לִסְחוֹרָה דְּלֹא שַׁיְּךְ בָּזֶה כָּל כָּךְ, וְגַם טַעַם שֶׁל הַמְּאִירִי וְכֵן טַעַם שֶׁל הַתּוֹסָפוֹת דְּאַקְצֵיהּ בְּיָדַיִם לֹא שַׁיְּךְ בָּזֶה כָּל כָּךְ, וְגַם טַעַם שֶׁל הַמָּגֵן אַבְרָהָם לֹא שַׁיְּךְ בָּזֶה וְלָבַד לְטַעַם הָרַא״ה הַנַּ״ל] סְתָמְתִּי לְהָקֵל, וּבְבֵית מֵאִיר נוֹטֶה לְסָמֹךְ לְהָקֵל בְּכָל גַּוְנֵי כֵּיוָן דְּהוּא רַק לְתֹא דְּרַבָּנָן וּכְפִשְׁטוּת סְתָמֵת הַמְחַבֵּר בְּסִימָן ש״ס סָעִיף ה׳. **וְדַע עוֹד דִּפְשִׁטוּת הַדְּבָרִים מִשְּׁמַע דְּרִשּׁוּם הָאָמוּר בָּזֶה הוּא כְּמוֹ זֶה וְזֶה אֲנִי נוֹטֵל גְּבֵי יוֹנִים, אֲבָל דְּגְבֵי פֵּירֵי לֹא שַׁיְּכִי זֶה וְזֶה מִשּׁוּם שֶׁאוֹכֵל הַרְבֵּה [וְאוּ מִשּׁוּם שֶׁהֵם מְעֹרָבִין וְאֵינָם נִכָּרִין בִּפְרוּשׁ הָרַא״ה הַנַּ״ל], עַל כֵּן צָרִיךְ לְסַמֵּן הַמָּקוֹם, וְכֵן מִשְּׁמַע מִדִּבְרֵי הַבַּיִת יוֹסֵף בְּסִימָן תקי״ח** (ד״ה כתב רבינו ירוחם) **עַיֵּן שָׁם וְכֵן מִשְּׁמַע מִדִּבְרֵי הַמְּאִירִי הַנַּ״ל. וְדַעַת אֲסֵפַת זְקֵנִים** (לֹא. ד״ה עומד) **לְכָאוֹרָה אֵינוֹ כֵּן עַיֵּן שָׁם הֵיטֵב וְצָרִיךְ עִיּוּן. וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַב הַגְּרַ״ז בָּזֶה בְּקוּנְטְרֵס אַחֲרוֹן** (סק״י): * **וּמֻתָּר לְהָכִין וְכוּ׳. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה** (סי״ק כג) **מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּהִסְכָּמַת דִּין־זֶה. וְדִין זֶה הוּא מִדִּבְרֵי הַכָּלְבּוֹ** (סי׳ נח) **שֶׁכָּתַב שֶׁנִּשְׁאֲלָה שְׁאֵלָה זוֹ [וּכְפִי הַנִּרְאֶה הוּא מִתְּשׁוּבַת הַגְּאוֹנִים], וְהֶשִׁיבוּ דִּבְמָקֹמָהּ דְּאִיכָּא לְמִגְזַר גְּזֵרָה דִּלְמָא מְטַלְטֵל וְשָׁבִיק, כְּגוֹן תַּרְנְגֹלֶת הָעוֹמֶדֶת לְגַדֵּל בֵּיצִים, בְּהָא מַחֲזֵי וַדַּאי דְּאָסוּר, כְּדִתְנַן כֵּיוֹצֵי שׁוֹבֵךְ דְּלֹא סַגִּי לְהוּ בְּמָקוֹם אֲנִי נוֹטֵל לְמָחָר עַד דְּאָמַר זֶה וְזֶה אֲנִי נוֹטֵל, אֲבָל בְּמָקֹמָהּ אַחַר דְּלֵיכָּא לְמִגְזַר גְּזֵרָה, כְּגוֹן עֵצִים וּפֵרוֹת שֶׁל אוֹצָר, וַדַּאי מַחֲזֵי דְּמוּתָּרִי בְּהוּ הָכָא זֶה וְזֶה אֲסוּר לוֹמַר כֵּן בְּיוֹם טוֹב,** וְכֵן נִמְשָׁךְ אַחַר דִּבְרֵיהֶם הַשּׁ״ז שֶׁכָּתַב בְּסִעִיף קָטָן ה׳ אַף עַל גַּב דְּאָסוּר לְהָכִין מִיּוֹם טוֹב לַחֲבֵרוֹ הָכָא שֶׁאֲנִי שַׁאֲיָן צָרִיךְ אֶלָּא אֲמִירָה בְּלַחוּד בְּמִידֵי שֶׁאֵינוֹ בְּעֵלֵי חַיִּים, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְלִכְאוֹרָה הַדָּבָר תָּמוּהַּ שֶׁהֲרֵי מוֹכָח בְּסִימָן תצ״ג (ס״ק כ׳.) לְפֵרוּשׁ רַשׁ״י (ד״ה והא אמרת) וּשְׁאָרֵי מְפָרְשִׁים דִּכְשֶׁאוֹמֵר זֶה וְזֶה עוֹמֵד מֵרֻחוֹק וְאֵינוֹ נוֹגֵעַ כְּלָל בַּקֶּקֶן, וַאֲפִלּוּ הָכִי לֹא חַיְשִׁינַן שֶׁמָּא כְּשֶׁיָּבוֹא לִטֹּל יִטַּלְטֵל וְיִנִּיחַ, דְּהֵיכָן שֶׁלֹּא חַשׁ בָּעֶרֶב יוֹם טוֹב לְמֵשַׁמֵּשׁ בְּהֵיוֹנִים, בְּוַדַּאי לֹא יִבְרֹר גַּם בְּיוֹם טוֹב אֵיזֶה מֵהֶן עָדִיף, וְאִם כֵּן אַמַּאי אָסוּר לְהָכִין גַּם בְּגַבֵּי בַּעֲלֵי חַיִּים מִיּוֹם טוֹב לַחֲבֵרוֹ הֲרֵי אֵין צָרִיךְ אֶלָּא אֲמִירָה בְּעָלְמָא. [וְאוּלַי דְּכֵיוָן דְּרוֹצֶה לְהָכִין בְּיוֹם טוֹב גּוּפֵהּ וּבָזֶה אֵין לְהוֹכִיחַ מִדְּלֹא חַשׁ (בְּעֶרֶב יוֹם טוֹב) [בְּיוֹם טוֹב] לְמֵשַׁמֵּשׁ וְכוּ׳,

בֵּאוּר הַגְּרָ״ז

הָכָא וּכְמוֹ שֶׁעָמַד עַל זֶה הַגְּרָ״ז (קו״א סק״ט) וְהוֹכִיחַ מִשַּׁ״ס דְּכִבְכוּן זֶה לֹא מִקָּרֵי

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

שֶׁיִּרְשֹׁם בְּסִימָן הַמָּקוֹם שֶׁבְּדַעְתּוֹ לֶאֱכֹל, וּכְטַעְמָם דְּכֵיוָן שֶׁהֵם מַקְצִים (לז) מֵחֲמַת מַעֲשֶׂה שֶׁעָשָׂה בָּהֶם לְהַקְצוֹתָם, כְּגוֹן גְּרוֹגְרוֹת וְצִמּוּקִים שֶׁהֶעֱלָם לַגֶּגֶ לְיַבְּשָׁן, (לח) אוֹ אֲפִלּוּ פֵּרוֹת שֶׁהִכְנִיסָם לְאוֹצָר הֲרֵי הִקְצָם בְּיָדַיִם לְמִכְירָה, לֹא סַגִּי בַּהֲכָנָה כָּל דְּהוּ לְהוֹצִיאָם מִמַּקְצָה, עַד שֶׁיִּבְרֹר יָפָה הַפֵּרוֹת שֶׁבְּדַעְתּוֹ לֶאֱכֹלָם וְיִתֵּן בָּהֶם סִימָן. וְלַהֲלָכָה יֵשׁ לְהַחְמִיר כִּסְבָרָא הָאַחֲרוֹנָה עַל כָּל פָּנִים (לט) לְעִנְיַן גְּרוֹגְרוֹת וְצִמּוּקִים שֶׁהֶעֱלָם לַגֶּגֶ, וּבְפֵרוֹת שֶׁמַּכְנִיסָם לְאוֹצָר אֶפְשָׁר (מ) דְּיֵשׁ לִסְמֹךְ (מא) אַסְבָרָא קַמָּא, וְעַיֵּן בְּאוּר הֲלָכָה (ד״ה ואין): **(כג) וּמֻתָּר לְהָכִין וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּבִכְבוֹן זֶה שֶׁל פֵּרוֹת וְאוֹצָר שֶׁאֵין צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת מַעֲשֶׂה וּבְאֲמִירָה בְּעָלְמָא הֲוֵי הֲכָנָה, מֻתָּר לְהָכִין אֲפִלּוּ בְּיוֹם טוֹב גּוּפֵיהּ מִיּוֹם אֶחָד לַחֲבֵרוֹ, דְּמִמַּה נַּפְשָׁךְ אִם יוֹם שֵׁנִי קֹדֶשׁ הֲרֵי הַיּוֹם חל וּמֻתָּר לְהָכִין, וְאִם הַיּוֹם קֹדֶשׁ וּמָחָר חל הֲרֵי אֵין צָרִיךְ הֲכָנָה כְּלָל וְנִמְצָא שֶׁאֵינוֹ מְתֻקָּן שׁוּם דָּבָר בַּהֲכָנָתוֹ דְּלַאֲסַר עָלָיו. וְהֵיכִי אָמְרִינַן הֲכָנָה מִיּוֹם טוֹב לַחֲבֵרוֹ, הֵיכָא שֶׁהוּא עוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה, דְּחִישִׁינַן שֶׁמָּא מָחָר חל וְנִמְצָא שֶׁעָשָׂה מַעֲשֶׂה בְּיוֹם טוֹב לְצֹרֶךְ חל, וּכְהַהִיא דְּסִימָן תק״ג (ס״א) עַיֵּן שָׁם. [וְכֵן בְּמָקֹמָהּ דְּבַעֲלֵי חַיִּים (מ) כְּגוֹן תַּרְנְגֹלֶת הָעוֹמֶדֶת לְגַדֵּל בֵּיצִים, לֹא יָכוֹל לְהַזְמִין מִיּוֹם טוֹב לַחֲבֵרוֹ אֶלָּא אִם כֵּן זִמֵּן מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב]. וּלְפִי זֶה, לְפִי מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ (ס״ק כב) לְהַחְמִיר בְּמָקֹמָהּ דְּאַקְצֵיהּ בְּיָדַיִם כְּגוֹן גְּרוֹגְרוֹת וְצִמּוּקִים שֶׁצָּרִיךְ לִרְשֹׁם, (מ) אִם שָׁכַח לִרְשֹׁם בְּעֶרֶב יוֹם טוֹב וְנִזְכַּר בְּיוֹם טוֹב, אָסוּר לַעֲשׂוֹת שׁוּם סִימָן לְהָכִין פֵּרוֹת לְיוֹם טוֹב שֵׁנִי, דְּשָׁמָּא מָחָר חל וְנִמְצָא שֶׁעָשָׂה סִימָן בְּיוֹם טוֹב לְצֹרֶךְ חל:

א (א) וְהָיוּ מְנַדִּין וְכוּ׳. וְאַף עַל גַּב דְּעַכְשָׁיו (מ) בְּקִיאִין אָנוּ בְּקִבְיעוּת הַחֹדֶשׁ לְפִי הַחֶשְׁבּוֹנוֹת שֶׁבְּיָדֵינוּ, מִכָּל מָקוֹם חֶשְׁוֹשׁ חֲכָמִים שָׁמָא מֵרֹב הַצָּרוֹת וְהַטִּלְטוּלִים בְּגָלוּתֵנוּ יִשְׁתַּכַּח הַחֶשְׁבּוֹן וְיָבֹאוּ לַעֲשׂוֹת חֹסֶר מְלֵא וּמְלֵא חֹסֶר וְיֹאכְלוּ חָמֵץ בְּפֶסַח, וְעַל כֵּן הִנִּיחוּ הַדָּבָר בְּחִזְקַת לָאָרֶץ כְּמוֹ שֶׁהָיוּ בַּיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים: **(ב) לְמִי שֶׁמְּזַלְזֵל בּוֹ.** בְּמֵזִיד. (נ) וַאֲפִלּוּ זִלְזוֹל בּוֹ בְּדָבָר שֶׁהוּא מִשּׁוּם שְׂבוּת אוֹ בְּתַחוּמִים דְּרַבָּנָן נַמִי מְנַדִּין אוֹתוֹ. וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דַּאֲפִלּוּ חִלְּלוֹ עַל יְדֵי עַכּוּ״ם (נ) נַמִי הוּא בְּנִדּוּי, דְּכָל מַה שֶּׁאָסוּר בָּרִאשׁוֹן אָסוּר בַּשֵּׁנִי. (ד) וְנִתְבָּאֵר בְּפוֹסְקִים דְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי חָמוּר בָּזֶה מִיּוֹם טוֹב רִאשׁוֹן, דְּבְיוֹם טוֹב רִאשׁוֹן אֵין מְנַדִּין רַק בְּעָבֵר עַל אִסּוּר דְּאוֹרַיְיתָא אֲבָל עַל שְׂבוּת דְּרַבָּנָן אֵין מְנַדִּין רַק מַלְקִין אוֹתוֹ מַכַּת מַרְדּוּת, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי. וְהַטַּעַם מִשּׁוּם דְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי כָּל עִקָּרוֹ אֵינוֹ

בַּאֵר הֵיטֵב

דְּלְמָא שְׁבִיק הֲרָעִים וְנוֹטֵל הַיָּפִים וּמְטַלְטֵל מִידֵי דְּלֹא חֲזֵי וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן תצ״ז סָעִיף י׳ עַיֵּן שָׁם: (י) **לְהָכִין.** אַף עַל גַּב דִּלְקַמָּן סִימָן תק״ג (ס״א) פָּסַק דְּאָסוּר לְהָכִין

Mishna Brura Memukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah